ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
Кафедра основ медицини

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
декан факультету здоров'я
та фізичного виховання
_____ Едуард СИВОХОП
«_3_» червня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГІГІЄНА

Рівень вищої освіти:	**перший (бакалаврський) рівень**
Галузь знань:	**I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення**
Спеціальність:	**I7 Терапія та реабілітація**
Спеціалізація:	**I7.01 Фізична терапія**
Освітня програма:	**Фізична терапія, ерготерапія**
Статус дисципліни:	**обов'язкова**
Мова навчання:	**українська**

Ужгород 2026

Робоча програма навчальної дисципліни «**Гігієна**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення** спеціальності **I7 Терапія та реабілітація, спеціалізації I7.01 Фізична терапія,** освітньої програми **«Фізична терапія, ерготерапія».**

Розробник: Мальцева О.Б. – канд. мед. наук, доцент кафедри основ медицини

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні **кафедри основ медицини**

Протокол №14 від 29 червня 2026 року

Завідувач кафедри основ медицини _____ Ксенія МЕЛЕГА

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання

Протокол № 13 від 30 червня 2026 року

Голова науково-методичної комісії _____ Фелікс ФІЛАК

Ольга МАЛЬЦЕВА, 2026 р.
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2026 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td colspan="2">Розподіл годин за навчальним планом</td></tr>
<tr><td colspan="2">Денна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів ЄКТС – 3</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 90</td><td colspan="2">3</td></tr>
<tr><td>Кількість модулів – 2</td><td colspan="2">Семестр:</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Тижневих годин
для денної форми навчання: 4

аудиторних – 38

самостійної роботи студента – 52</td><td colspan="2">6</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції:</td></tr>
<tr><td colspan="2">14</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні (семінарські):</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні:</td></tr>
<tr><td>Вид підсумкового контролю: залік</td><td colspan="2">24</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Форма підсумкового контролю: письмове тестування</td><td colspan="2">Самостійна робота:</td></tr>
<tr><td colspan="2">52</td></tr>
</table>

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи фізіотерапії та курортології» є формування системи теоретичних знань, набуття практичних вмінь, навичок використовувати різноманітні фізичні природні та преформовані лікувальні чинники при фізичній реабілітації різних груп населення на різних етапах реабілітаційного процесу. Поглиблення знань студентів щодо використання апаратної фізіотерапії в комплексі реабілітаційних заходів у пацієнтів з різною патологією та набуття ними практичних навичок щодо особливостей проведення фізіотерапевтичних процедур у фахово-реабілітаційній діяльності для відновлення здоров'я і працездатності хворих та питанням техніки безпеки при роботі з фізіотерапевтичною апаратурою.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальних:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 01).
- здатність працювати в команді (ЗК 04).
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК 09).
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 10).
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 11).
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 12).

Спеціальних (фахових):

- здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я (СК 01).
- здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії (СК 03).
- здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії (СК 04).
- здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини (СК 05).
- здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії (СК 08).
- здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта (СК 09).
- здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів (СК 12).
- здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії (СК 14).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Основи фізіотерапії та курортології**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

НД 1.1.8 «Анатомія людини»;
НД 1.1.12 «Фізіологія людини»;
НД 2.1.3 «Основи ерготерапії»;
НД 2.1.4 «Основи практичної діяльності у фізичній терапії (вступ до спеціальності);
НД 2.1.6 «Діагностика і моніторинг стану здоров'я»;
НД 2.1.19 «Технічні засоби у фізичній терапії»;
НД 2.1.16 «Основи фізичної терапії».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до ОП вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних *результатів навчання (ПРН):*

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.	ПРН 03
Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.	ПРН 04
Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.	ПРН 05
Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.	ПРН 06
Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.	ПРН 12
Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.	ПРН 14
Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.	ПРН 16
Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифіковувати поточну діяльність.	ПРН 17.

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знати: фізіотерапевтичну апаратуру. Основні загальні та спеціальні методики фізіотерапевтичних процедур. Механізми дії лікувальних фізичних чинників	ПРН 03
Розуміння методики проведення фізіотерапевтичних процедур. Правила техніки безпеки в роботі фізіотерапевтичних відділень. Визначення фізичного чинника, його механізм і фізіологічну дію. Принципи дозування фізичних чинників.	ПРН 04
Застосувати: сучасну фізіотерапевтичну апаратуру. Налагоджувати електроди під час електролікування та проводити фізіотерапевтичні процедури при різних захворюваннях і станах.	ПРН 06
Аналізувати позитивні та негативні сторони при проведені фізіотерапевтичних процедур, виявляти способи усунення недоліків.	ПРН 12
Здатність студентів до творчого поєднання теоретичних знань і практичних навичок.	ПРН 13
Оцінювання готовності студента до самостійного виконання фізіотерапевтичних процедур.	ПРН 17

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- виконання письмових завдань;
- відповіді на лабораторних заняттях;
- виконання індивідуальних завдань з демонстрацією практичних навичок;
- аналітичні звіти, реферати
- співбесіда за результатами самостійної роботи;
- тести;
- заліки.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: **виконання письмових завдань, виступи на семінарських заняттях.**

Форма модульного контролю: **відповідь на теоретичні питання, тестування**

Форма підсумкового семестрового контролю: **залік.**

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною, ECTS та національною шкалами (табл.5.1).

Таблиця 5.1. **Загальна шкала оцінювання: рейтингова, національна та ECTS**

СУМА БАЛІВ за 100-бальною шкалою	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	**залік**
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	не задовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Загальна оцінка за один змістовий модуль складається з оцінок за результатами поточного модульного контролю та письмового тестування (табл. 5.2, 5.3).

Таблиця 5.2. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота				**Презентаційні матеріали**	**Модульна контрольна робота**	**Сума**
Т1	**Т2**	**Т3**	**Т4**	**10**	**50**	**100**
10	10	10	10			

Таблиця 5.3. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота	**Презентаційні матеріали**	**Письмове завдання**	**Модульна контрольна робота**	**Сума**

Т5	Т6	Т7				
10	10	10	**10**	**10**	**50**	**100**

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	-	-	-	-
Лабораторні заняття (допуск, виконання та захист)	12	40	12	30
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	-	-	-	-
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	-	-	-	-
Презентація	1	10	1	10
Реферат	-	-	1	10
Есе (твір роздум)				
…				
Модульна контрольна робота	1	**50**	1	**50**
Разом		**100**		**100**

Критерії модульного поточного оцінювання

Модульне поточне оцінювання проводиться під час лабораторних занять. Оцінка складається з оцінок за відповіді на лабораторних заняттях (1-10 балів за кожну відповідь), Відповіді на два теоретичні питання (1-5 балів на кожне питання), оцінок за тестовий контроль (1-10 балів), за участь в обговоренні виступів та презентаційних матеріалів (1-10) балів. Максимальна оцінка за модульне поточне оцінювання – **50** балів (табл.5.4).

Відпрацювання пропущених практичних занять здійснюється згідно графіка відпрацювань у визначений час в чергових викладачів. При цьому потрібно показати написаний від руки конспект з пропущеної теми, пройти тестовий контроль або усно відповісти на поставлені питання, виконати практичне завдання, визначене викладачем (напр., скласти комплекс спеціальних вправ при визначеному захворюванні серцево-судинної та/або дихальної системи).

Оцінювання самостійної роботи студентів:

Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при змістовому модульному контролі.

Кількість балів за різні види індивідуальної самостійної роботи студента залежить від її обсягу і значимості, але не більше 10 балів. Ці бали додаються до суми балів, набраних студентом за поточну навчальну діяльність.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Бали	Критерії оцінювання
10-8	Студент повною мірою розкриває питання, винесені для

	самостійного опрацювання, вільно оперує поняттями і науковою термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми і здатний аргументовано її доводити.
7-5	Загалом матеріал самостійної роботи викладений достатньо повно, але студент припускається певних помилок при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, трапляються неточності, деякі питання розкриті неповністю.
4-3	Студент неповністю розкриває питання, винесені для самостійного опрацювання, слабко розуміє їх сутність, намагається робити висновки, але при цьому припускається грубих помилок , матеріал викладає нелогічно, непослідовно.
2-1	Виконана робота виглядає нашвидку зробленою чи незакінченою. Наявні значні фактичні помилки, незрозумілості, нерозуміння теми або невідповідність викладеного матеріалу передбаченій темі для самостійного опрацювання.

Таблиця 5.4. Шкала поточного оцінювання модульної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	**Модуль 1**	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Усна відповідь на лабораторних заняттях	1-10	10
Теоретичні питання *(два питання, за кожну правильну відповідь нараховується 5 балів)*	1-10	10
Тестовий контроль знань на заняттях *(за кожну правильну відповідь нараховується 2 бали)*	1-10	10
Презенntаційні матеріали	1-10	10
Самостійна робота *(за якість конспектів лекцій та виконаних домашніх завдань)*	1 -10	10
Разом		**50**

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульний контроль проводиться шляхом аналізу показників поточної успішності та написання письмової модульної контрольної роботи, яка складається з вирішення тестових завдань та теоретичних питань. Оцінювання модульної контрольної роботи проводиться за **50** бальною шкалою: два теоретичні питання по 10 балів, тестові завдання кожне по 3 бали. Пропонується 10 варіантів тестів по 10 питань в кожному варіанті. Всього 100 тестових завдань На кожне питання дається 5 варіантів відповідей. Правильними можуть бути від одного до 4 відповідей. За допомогою письмової модульної контрольної роботи оцінюється ступінь освоєння пройденого матеріалу за максимальною рейтинговою оцінкою від 0 до 50 балів. До цієї оцінки додається оцінка за модульне поточне оцінювання від 0 до 50 балів. Разом від 0 до 100 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Залік є підсумковою формою контролю. Залік проводитися у формі письмового тестування або усних відповідей на питання екзаменаційного білету за такими критеріями:

Критеріями оцінювання письмового тестування є кількість правильних відповідей за одним з варіантів тестів. В кожному варіанті є 10 тестових завдань з правильними та неправильними відповідями. Правильна відповідь в кожному окрему тесті оцінюється в 10 балів. За допомогою письмового тестування оцінюється ступінь освоєння пройденого матеріалу за рейтинговою оцінкою. Оцінку «зараховано» отримує студент, який набрав суму балів від 60 до 100.

Критерії оцінювання усних відповідей на питання екзаменаційного білету:

Оцінку **«зараховано» (90-100 балів, A)** заслуговує студент, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Оцінку **«зараховано» (82-89 балів, B)** – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі
відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

Оцінку **«зараховано» (74-81 бал, C)** заслуговує студент, який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

Оцінку **«зараховано» (64-73 бали, D)** – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях, чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

Оцінку **«зараховано» (60-63 бали, E)** – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Оцінка **«не зараховано» (35-59 балів, FX) –** виставляється студенту, який:
виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінку **«не зараховано» (35 балів, F)** – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Лекційний курс

Тема 1. Фізіотерапія у системі фізичної реабілітації.

Тема 2. Електротерапія постійним струмом.

Тема 3. Електротерапія електричним струмом високої напруги та високочастотним електромагнітним полем.

Тема 4. Фізіотерапія електромагнітним полем ультрависокої частоти.

Практичний курс

Тема1. Клініко- фізіологічне обґрунтування, механізми лікувальної дії фізичних чинників. Організація роботи фізіотерапевтичного кабінету.

Тема 2. Електричні струми низької напруги I група (постійний струм). Класифікація. Гальванізація, показання і протипоказання до застосування. Медикаментозний електрофорез.

Тема 3. Електро-терапія імпульсними струмами низької частоти. Імпульсні струми. Електродіагостика (ЕД). Електростимуляця м'язів (ЕС). Елетросон. Механізм дії. Апаратура. Покази, протипокази. Параметри проведення процедур. Діадинамотерапія. Ампліпульстерапія. Однокаальний прилад «Радіус -01».

Тема 4. Електротерапія електричним струмом високої напруги. Дарсонвалізація. Франклінізація. Механізм дії. Показання. Техніка і методика проведення процедури.

Тема 5. Фізіотерапія електричним, електромагнітним полем ультрависокої частоти. УВЧ-терапія. Механізм дії. Метод СВЧ –терапіЇ: Дециметрова терапія (ДМВ – терапія). Сантиметрова терапія (СМВ – терапія). Механізм дії. Покази. Проти-покази. Апаратура. Техніка і методика проведення процедури. Пресотерапія.

Модульний контроль № 1

Змістовий модуль 2.

Лекційний курс

Тема 5. Електричні та магнітні поля. Електротерапія ультразвуком. Світлолікування.

Тема 6. Курортологія у системі фізичної реабілітації.

Тема 7. Питне використання мінеральних вод України.

Практичний курс

Тема 7. Магнітотерапія. Індуктотермія. Механізм дії. Покази. Протипокази. Апаратура. Методика проведення процедури, дозування. Ультразвукова терапія Штучне повітряне середовище як засіб засіб реабілітації.

Тема 8. Ультразвукова терапія. Механізм дії. Апаратура. Покази. Протипокази. Методика проведення процедур. Ультрафонофорез. Особли-вості дії. Покази, протипокази. Методика проведення процедур.

Тема 9. Штучне повітряне середовище як засіб реабілітації. Штучне повітряне середовище: аероіони, гідро-аероіони, Аерозольтерапія. Спеліотерапія. Механізм дії. Апаратура. Показання. Методика проведення процедури. Пресотерапія. Особливостті дії. Покази. Протипокази. Параметри проведення процедури.

Тема 10. Світлолікування. Лікування інфрачервоними променями. Механізм дії. Показання. Методика проведення процедури. Лікування видимими променями. Фізіотерапія ультрафіолетовими променями. Механізм дії. Покази. Протипокази. Методика ультрафіолетового опромінення. Лікування лазерним опромінення. Механізм дії. Показання. Параметри проведення процедури.

Тема 11. Курортологія» як галузь медицини, класифікація курортів. Основні типи санаторно-курортних установ. Бальнеотерапія. Механізм дії мінеральних ванн. Теплолікування. Методики зпараметри призначення процедур.
Тема 12. Характеристика лікувальних мінеральних вод. Механізм дії мінеральних вод України. Методика внутрішнього застосування мінеральних вод. Питне використання мінеральних вод Закарпаття.

Модульний контроль № 2

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	
Модуль 1							
Змістовний модуль 1 Фізіотерапія у системі фізичної реабілітації. Класифікація лікувальних фізичних чинників. Організація фізіотерапевтичної служби.							
Тема 1.. Фізіотерапія у системі фізичної реабілітації. Поняття фізіотерапії. Короткі історичні відомості. Предмет, завдання фізіотерапії. Клініко- фізіологічне обґрунтування, механізми лікувальної дії фізичних чинників. Організація роботи фізіотерапевтичного кабінету.	8	2		1		5	
Тема 2.. Електричні струми низької напруги I група (постійний струм). Класифікація. Гальванізація, показання і протипоказання до застосування. Медикаментозний електрофорез. .	9	2		2		5	
Тема 3. Електро-терапія імпульсними струмами низької частоти. Імпульсні струми. Електродіагостика (ЕД). Електростимуляця м'язів (ЕС). Елетросон. Механізм дії. Апаратура. Покази, протипокази. Параметри проведення процедур.	7			2		5	
Тема 4. Електротера- пія постійним струмом. Діадинамо терапія. Ампліпульс- терапія. Однокааль-ний прилад «Радіус -01».	6			1		5	
Тема 5. Електротерапія електричним струмом високої напруги. Дарсонва-лізація. Франклінізація. Механізм дії. Показання. Техніка і методика проведення процедури.	9	2		2		5	
Тема 6. Фізіотерапія електричним, електромагнітним полем ультрависокої частоти. УВЧ-терапія. Механізм дії. Метод СВЧ –терапіЇ: Дециметрова терапія (ДМВ – терапія). Сантимет-рова терапія (СМВ – терапія). Механізм дії. Покази. Проти-покази. Апаратура. Техніка і методика проведення процедури. Пресотерапія.	8	2		1		5	
Модульний контроль **1**	2			2			
Разом за змістовим модулем 1	**50**	**8**		**12**		**30**	

Змістовий модуль 2							
ХАРАКТЕРИСТИКА ЛІКУВАЛЬНИХ ФІЗИЧНИХ ЧИННИКІВ							
Тема 7. Магнітоте-рапія. Індуктотермія. Механізм дії. Покази. Протипокази. Апаратура. Методика проведення процеду-ри, дозування. Ультр-азвукова терапія Штучне повітряне середовище як засіб засіб реабілітації.	8	2		2		4	
Тема 8. Ультразву-кова терапія. Меха-нізм дії. Апаратура. Покази. Протипокази. Методика проведення процедур. Ультра-фонофорез. Особливості дії. Покази, протипокази. Методика проведення процедур.	6			2		4	
Тема 9. Штучне повітряне середовище як засіб реабілітації. Штучне повітряне середовище: аероіони, гідро-аероіони, Аерозольтерапія. Спеліотерапія. Механізм дії. Апаратура. Пока-зання. Методика проведення процеду-ри. Пресотерапія. Особливостті дії. Покази. Протипокази. Параметри прове-дення процедури.	6			2		4	
Тема 10. Світлоліку-вання. Лікування інфрачервоними променнями. Лікування видимими і ультрафіолетовими променями.	9	2		2		5	
Тема 11. Курортологія» як галузь медицини, класифікація курортів. Основні типи санаторно-курортних установ**.** Бальнеотерапія. Механізм дії мінеральних ван. Теплолікування. Методики застосування.	9	2		2		5	
Тема 12. Характеристика лікувальних мінеральних вод. Механізм дії мінеральних вод України. Методика внутрішнього застосування мінеральних вод. Питне використання мінеральних вод Закарпаття.							
Модульний котроль 2	2			2			
Разом за змістовим модулем 2	**40**	**6**		**12**		**22**	
Усього годин	**90**	**14**		**24**		**52**	

6.3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1.		
1	Загальні поняття про фізіотерапію. Механізм дії фізичних чинників. Поняття фізіотерапії. Короткі історичні відомості. Предмет, завдання фізіотерапії. Клініко-фізіологічне обґрунтування, механізми лікувальної дії лікувальних фізичних чинників. Організація роботи фізіотерапевтичного кабінету.	1
2	Електричні струми низької напруги I група (постійний струм). Класифікація і характеристика лікувальних фізичних чинників. Гальванізація. Механізм дії. Медикаментозний електрофорез. Механізм дії. Апаратура. Покази і протипокази. Параметри проведення процедур.	2
3	Електротерапія імпульсними струмами низької частоти. Електродіагностика (ЕД). Електростимуляця м'язів (ЕС). Апаратура. Покази, протипокази. Параметри проведення процедур. Елетросон. Механізм дії. Апаратура. Покази, протипокази. Параметри проведення процедур.	2

4	Електротерапія постійним струмом І група. .Діадинамотерапія. Механізм дії. Покази, протипокази. Методика проведення процедури. Ампліпульстерапія СМС). Механізм дії. Апаратура. Покази, протипокази. Пераметри проведення процедури. Одноканальний прилад **«Радіус-01».** Показання. Експлуатаційні можливості.	2
5	Електротерапія електричним струмом високої напруги. Дарсонвалізація. Механізм дії. Показання. Техніка і методика дарсонвалізації. Франклінізація. Механізм дії. Показання. Техніка і методика проведення процедури.	2
6	Фізіотерапія електричним, електромагнітним полем ультрависокої частоти. УВЧ- терапія. Механізм дії. Покази. Протипокази. Апаратура. Техніка і методика проведення процедури. Метод СВЧ – терапіЇ: Дециметрова терапія (ДМВ – терапія). Механізм дії. Покази. Протипокази. Апаратура. Техніка і методика проведення процедури. Сантиметрова терапія (СМВ – терапія). Особливості дії. Показання. Апаратура. Техніка і методика проведення процедури.	1
	Змістовий модуль 1	2
Змістовий модуль 2.		
7	Магнітотерапія. Індуктотермія. Механізм дії. Покази. Протипокази. Апаратура. Методика проведення процедури, дозування. Магнітотерапія. Механізм дії. Покази. Протипокази Апаратура. Параметри проведення процедури.	2
8	Ультразвукова терапія. Механізм дії. Апаратура. Покази. Протипокази. Методика проведення процедур. Ультрафонофорез. Особливості дії. Покази, проти покази. Методика проведення процедур.	2
9	Штучне повітряне середовище як засіб реабілітації. Штучне повітряне середовище: аероіони, гідроаероіони, Аерозольтерапія. Спеліотерапія. Механізм дії. Аппаратура. Показання. Методика проведення. Пресотерапія. Особливостті дії. Покази. Протипокази. Параметри проведення процедури.	2
10	Світлолікування. Лікування інфрачервоними променями. Механізм дії. Показання. Методика проведення процедури. Лікування видимими променями. Фізіотерапія ультрафіолетовими променями. Механізм дії. Покази. Протипокази. Методика ультрафіолетового опромінення. Лікування лазерним опромінення. Механізм дії. Показання. Параметри проведення процедури.	2
11	Курортологія» як галузь медицини, класифікація курортів. Основні типи санаторно-курортних установ. Бальнеотерапія. Механізм дії мінеральних ванн. Теплолікування. Методики та параметри призначення процедур.	2
12	Характеристика лікувальних мінеральних вод. Механізм дії мінеральних вод України. Методика внутрішнього застосування мінеральних вод. Питне використання мінеральних вод Закарпаття.	
	Змістовий модуль 2	2
	Разом	**24**

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	**Денна** (к-сть годин)
Змістовий модуль 1.		
1	Вплив електричної енергії на тканини в залежності від їх діалектричних властивостей.	4
2	Основні лікарські речовини, які використовуються для	4

	електрофореза.	
3	Методика загальної гальванізації по Вермелю. Інтраназальна гальванізація.	4
4	Гальванізація шийно-лицевої ділянки по Келлату, Змановському, Черняховської.	4
5	Електросон. Методика проведення процедури.	4
6	Електростимуляція поперековосмугастих м'язів. Електростимуляція м'язів обличчя.	5
7	Основні лікувальні речовини. Електротерапія постійним струмом. Концентрація основних лікувальних речовин, які використовуються при електрофорезі. Гальванізація комірцевої зони по Шербаку. Показання. Техніка і методика проведеня процедури. Медикаментозний електрофорез. Механізм дії. Апаратура. Покази і протипокази. Параметри проведення процедур.	5
Змістовий модуль 2.		
1	Лікування змінним струмом звукової частоти. Інтерференцтерапія. Методика застосування. Покази. Протипокази.	4
2	Ультратонотерапія. Покази. Методика призначення.	4
3	СВЧ –терапія. Механізм дії. Покази. Протипокази. Дистанційна методика проведення процедури.	4
4	Магнітотерапія. Магнітний стимулятор "Нейро-МС. МАГ-30. Апарат серії BTL-5000. Показання. Параметри проведення процедур.	4
5	Лікування лазерним опроміненням. Покази проти покази. Методика проведення.	4
6	Аероіонотерапія. Аероіонізація обличчя, грудних залоз, поперекової ділянки. Покази. Методика проведення процедур.	5
7	Природні лікувальні ресурси. Кліматотерапія. Водолікування. Клімат и погода нашого краю. Лікувальні властивості лазень. Бішофітотерапія.	5
	Разом	**52**

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методи навчання при вивченні дисципліни

Пояснювально-ілюстративний метод. Студенти здобувають знання, слухаючи лекцію, з навчальної або методичної літератури у "готовому" вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення.

Репродуктивний метод. Застосування вивченого на основі зразка, моделі діяльності або загально прийнятих підходів під час практичних занять. Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам - в аналогічних до представленого зразка ситуаціях.

Метод проблемного викладення. Використовуючи доцільні джерела й засоби під час лекційних і практичних занять, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, наводить систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Здобувачі-бакалаври стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Пошуковий, або евристичний метод. Використовується в тій чи іншій мірі у всіх формах навчальних занять та під час індивідуальної чи самостійної роботи студента. Його сутність - в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань, в визначених випадках під керівництвом лектора, або на основі наведених прикладів і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі студенти на основі роботи над навчально-методичною літературою.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри, наприклад, об’єму та інтенсивності фізичного навантаження, виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук.

8. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

(у разі потреби)

Обладнання: **мультимедійне обладнання;**
Програмне забезпечення: **робоча програма; електронні варіанти лекцій, презентації лекційного матеріалу, методичні рекомендації до практичних (семінарських) занять та самостійної роботи.**

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Воронім Д. М,, Павлюк Є. О. Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи : навч. посібник / Д. М. Вороній, Є. О. Павлюк. — Хмельницький : ХНУ, 2011.-143 с.
2. Григорова І.А. Неврологія : національний підручник / [за ред. проф. І.А.Григорової, проф. Л.І.Соколової]. – Київ : «Медицина», 2015. – 640с. –
3. Навчальний посібник з курсу клінічних основ дефектології для студентів І-ІІ курсів психолого-педагогічного факультету спеціальності “Логопедія. Дефектологія” / Упорядники О.В. Харченко, О.О.Григор’єва. – Полтава, 2004. – 68с.
4. Неврологія: підручник / І.А. Григорова, Л.І. Соколова, Р.Д. Герасимчук та ін. - Київ: Медицина, 2020. – 655 с
5. Нервові хвороби / Під ред. С.М. Віничука. – Київ: Здоровя, 2001. – 694 с. 4. Шевага В.М., Паєнок А.В., Задорожна Б.В. Невропатологія. – Київ: Медицина, 2009. – 655 с.
6. Скочій П.Г. Нервові хвороби (част. 1). – Львів, 2000. – 795 с.
7. Шевага В.М. Неврологія : підручник / [за ред. проф. В.М.Шевага, проф. А.В.Паєнок]. – Київ : «Медицина», 2009. – 656с.

Допоміжна література

1. Зінов’єв О.О., Зінов’єва К.О. Засоби і методи фізичної реабілітації при захворюваннях дитячим церебральним паралічем. – Ужгород.: ТОВВЕТА – Закарпаття,1999. - 94с.
2. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: Навч. посібник. – К.: Олімпійська література, 2006. – 196с.
3. Нервові хвороби / Під ред. С.М. Віничука. – Київ: Здоровя, 2001. – 694 с.
4. Шевага В.М., Паєнок А.В. Захворювання нервової системи. – Львів: Світ, 2004. – 519 с.

Інформаційні ресурси

1. Матеріали навчального курсу «Основи фізіотерапії та курортології» на сайті електронного навчання ДВНЗ «УжНУ».
2. Робоча програма «Основи фізіотерапії та курортології» на сайті електронного навчання ДВНЗ «УжНУ».
3. Конспект лекцій «Основи фізіотерапії та курортології» на сайті електронного навчання ДВНЗ «УжНУ».
4. www. kurort.gov.ua – УкрНДІ медичної реабілітації та курортології.
5. www.vestnik.physioterapy.com.ua – Інформаційний вісник “Фізіотерапія і реабілітація”.

ПИТАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ТЕОРЕТИЧНОЇ УСПІШНОСТІ

Змістовий модуль 1

1. Загальні поняття про фізіотерапію.
2. Механізм дії фізичних чинників.
3. Короткі історичні відомості.
4. Предмет, завдання фізіотерапії.
5. Клініко-фізіологічне обґрунтування, механізми лікувальної дії лікувальних фізичних чинників.
6. Організація роботи фізіотерапевтичного кабінету.
7. Електричні струми низької напруги I група (постійний струм).
8. Класифікація і характеристика лікувальних фізичних чинників.
9. Гальванізація. Механізм дії.
10. Медикаментозний електрофорез. Механізм дії. Апаратура. Покази і протипокази. Параметри проведення процедур.
11. Електротерапія імпульсними струмами низької частоти.
12. Електродіагностика (ЕД).
13. Електростимуляця м'язів (ЕС). Апаратура. Покази, протипокази. Параметри проведення процедур.
14. Елетросон. Механізм дії. Апаратура. Покази, протипокази. Параметри проведення процедур.
15. Електротерапія постійним струмом I група.
16. .Діадинамотерапія. Механізм дії. Покази, протипокази. Методика проведення процедури.
17. Ампліпульстерапія СМС). Механізм дії. Апаратура. Покази, протипокази. Пераметри проведення процедури.
18. Одноканальний прилад «**Радіус-01»**. Показання. Експлуатаційні можливості.
19. Електротерапія електричним струмом високої напруги. Дарсонвалізація. Механізм дії. Показання. Техніка і методика дарсонвалізації.
20. Франклінізація. Механізм дії. Показання. Техніка і методика проведення процедури.
21. Фізіотерапія електричним, електромагнітним полем ультрависокої частоти.
22. УВЧ- терапія. Механізм дії. Покази. Протипокази. Апаратура. Техніка і методика проведення процедури.
23. Метод СВЧ – терапіЇ: Дециметрова терапія (ДМВ – терапія). Механізм дії. Покази. Протипокази. Апаратура. Техніка і методика проведення процедури.
24. Сантиметрова терапія (СМВ – терапія). Особливості дії. Показання. Апаратура. Техніка і методика проведення процедури.

Змістовий модуль 2

1. Магнітотерапія.Характеристика.
2. Індуктотермія. Механізм дії. Покази. Протипокази. Апаратура. Методика проведення процедури, дозування.
3. Магнітотерапія. Механізм дії. Покази. Протипокази Апаратура. Параметри проведення процедури.
4. Ультразвукова терапія. Механізм дії. Апаратура. Покази. Протипокази. Методика проведення процедур.
5. Ультрафонофорез. Особливості дії. Покази, проти покази. Методика проведення процедур.
6. Штучне повітряне середовище як засіб реабілітації.
7. Штучне повітряне середовище: аероіони, гідроаероіони,
8. Аерозольтерапія.
9. Спеліотерапія. Механізм дії. Аппаратура. Показання. Методика проведення.
10. Пресотерапія. Особливостті дії. Покази. Протипокази. Параметри проведення процедури.
11. Світлолікування. Лікування інфрачервоними променнями.
12. Лікування видимими променями.
13. Ультрафіолетове опромінення. Фізіотерапія ультрафіолетовими променями.
14. Механізм дії УФ-променів на організм людини. Особливості дії.

15. Апаратура УФ-опромінення. Покази. Протипокази. Методики, схеми дозування та проведення загального і місцевого опромінення.
16. Електротерапія при невриті трійчастого нерва.
17. Електротерапія при невриті лицьового нерва.
18. Електротерапія при попереково-крижовому радикуліті.
19. Курортологія» як галузь медицини, класифікація курортів.
20. Основні типи санаторно-курортних установ.
21. Бальнеотерапія. Механізм дії мінеральних ванн.
22. Теплолікування. Методики та параметри призначення процедур.
23. Характеристика лікувальних мінеральних вод.
24. Механізм дії мінеральних вод України.
25. Методика внутрішнього застосування мінеральних вод.
26. Питне використання мінеральних вод Закарпаття.